

20. Sep. 1974

FAKTA

Dato:

20. Sep. 1974

Sidetæl:

Værkstedsbog 10 74 s. 3-10

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

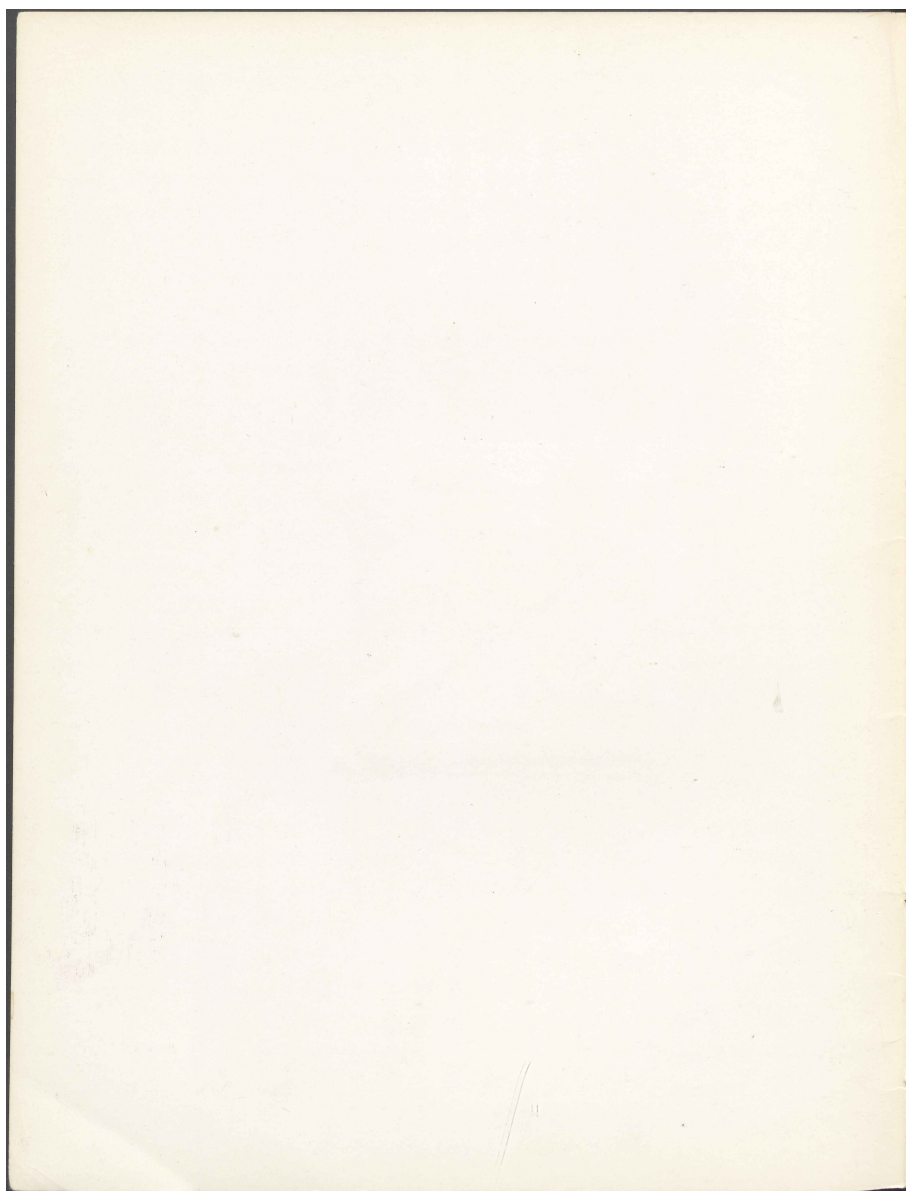

glatigny

20 pages
DESSIN

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

20 - 9 - 74.

En stol er en funktional genstand
dens eksistensberettigelse er at man
kan sidde på den. Egenstrukturen: den
- over form, farve, materiale er sekundære
i forhold til stolens sidde mæssige
funktion.

Et fiktioneret billede (maleri!) har
alene den funktion at være synligt
i forhold til dets synlighed (og at
man ser - på - det) er dets øvrige
materielle egenstrukturer: blindramme,
dørred, malings sekundære lige som
det er sekundært om det synlige
billedobjekt er et maleri, en tegning, et
fotograf, en radering, en collage, o.s.v.
Perceptionen af stolen, dens visuelle
egenstrukturer er uvæsentlige i forhold
til dens primære egenstruktur som
sidde instrument, hvorimod perceptionen
ved billedet (et hvert billede) er primært
og dets materialitet alene en praktisk
forudsætning for den visuelle perception
tilstedeværelse.

Billedet har altså ingen praktisk,
funktional brugs værdi, det er hvad
man ser der er dets eneste funktion.
Trods denne funktionsløshed kan
der dog ikke undgås at der allige-

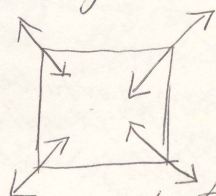
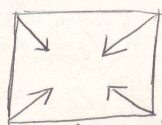
- vel opstår et funktionsproblem, nemlig
dette: billedets placering.

Her står vi nu med et firkantet
billedobjekt (der ikke nødvendigvis behøver
være et maleri) hvor og hvordan skal
vi placere det? Det skal have en
bestemt placering? Det skal have en
bestemt placering? (Vi ser her bort fra billedets
maler direkte på væggen, de har
en placering; et bestemt rum og en
relation til dette).

For at billedet skal kunne opfylde
den funktion at ses - må det have
en placering, der omfang billedet
bevare sin synlighed og placering-
værdi hermed men pålideligt. Det vil
være umiddelbart nærliggende at
placere det ~~##~~ hønsende på en
væg - men det er ikke absolut
påkrævet - ligesom på gulvet, lovet
op ad væggen, hønsende ned på loftet,
stående på en hynde, en stol, et
bord o. s. v. er det stadig synligt,
der er intet der absolut tuler til
punkt for den ene placering frem-
- for den anden, og billedet ikke
særlig stort kan det holdes i hen-
- derne mens det behæjtes (tænke på

miniaturekunsten). Er billedet ikke
et maleri, men f. eks. grafik, tegning,
foto, kan det placeres i en mappe
eller en bog der bindes i (forbundet
er der også film og Tavlbilledet).
Er konklusionen at billedet ikke
ger krav på en bestemt placering.
Så længe synlighed kræves og fyldes.
Det væsentlige ved billedet og dets
funktion er, og tagt end nu engang,
at det kan ses - konklusionen
må derfor blive at placeringen
af billedet er sekundær i forhold
til billedet selv. Hvor man end
placerer det synligt ved blivende
er forandret (som rent objekt betragtet)
at være tillyde. Det besidder en
transportabel egenskab idet man
kan flytte det og placere det for-
-skellige steder. Der er altså en
ting i sig selv uafhængig af se-
-nden for det selv tillynde omstændig-
-heder. Dermed være ikke sagt at
billedet og de måder det placeres
på, og de omgivelser det placeres i,
ikke gensidig påvirker hinanden.
Billedet kan påvirke rummet det
placeres i, og dette på sin side kan

påvirke billedet.
Det er dog vigtigt at gøre sig klart
at billedet eksisterer i sig selv og
som sig selv. Dette kan meget vel
have den betydning for billedets ud-
-seende, indhold. Da det er en ting
eksisterende i sig selv, i hvert fald rent
funktionelt må dette medfører visse
konsekvenser. Skal hvad der foregår
på denne billedflade holdes indenfor
~~den~~ denne flades fire afgrænsede
sider uden forbindelse med, eller kon-
-takter til hvad der sker udenfor
disse grænser? Skal det vise indad
mod sig selv eller skal
det også vise
den omgivende verden?

Da billedet som ovenfor nævnt ~~er~~
er transportabelt og derfor kan placeres
i helt forskellige omgivelser, miljøer,
rum er der i det væsentlige uafhæn-
-gigt af bestemte omgivelser og val-
-telser i det væsentlige at være sig
selv i forskellige omgivelser. (Igen

miniaturen der faldet vore ~~si~~ ^{sin} mest
lille størrelse var helt uafhængig af
de omgivelser det placeres i, miniaturen
var fortrinsvis en portralkunst som
ejeren kunne bære på sig, tage frem
holde i en hånd men ~~ifj~~ ^{ifj} behagte
et kort kontakte ~~uden~~ ^{uden} detaljerede
omgivelsernes visuelitet, de områder
hvor det derfor kan use ud ^{ud} ovr. ^{ovr.} sig
selv består derfor væsentlig i at det
i sin ikonografi henviser til feno-
-mener udenfor sig selv, som f. eks.
et fotografi der ifj ^{ifj} ikonografiets ^{ikonografiets} funktion
af den udenfor ikonografiets ^{ikonografiets} funktion
liggende synlige verdens opstande ^{opstande} og
fenomener. Men selv fotografiet ^{fotografiet} har
visse egenskaber der i væsentlig grad
adskiller det på den virtuelle ^{virtuelle} hed ^{hed} det
gengiver. Gjenstande ^{gjenstande} på et fotografi
er i et mindeligt høj af andre for
størrelse end den virtuelle hed, det er
fladt, det er eftet sort-hvidt, og
selv hvor de drejer sig om at
farve på adskiller farverne ifølge den
væsentlige farve proces på omgivelsernes
farver, og endelig er også på papiret
som andre billeder et udsnit
begrænset udsnit holdt indenfor
en firkantet ramme.
De tyder det at billedets verden
og verden udenfor det er to forskell-

-lige? Billedet er under alle om-
-stændigheder og navnlig i
verden; er sammen med alle andre
ting i verden. Men er der en vis
forståelse på billedet og disse andre
ting - adskiller det sig radikalt fra
disse?
Et hus er ikke en stol, men stolen
findes i huset, et træ er ikke et
vindue, men træet (et træ) kan ses
fra vinduet, der er en forbindelse
mellem alle ting i verden, er
sammen hængt alene ved den uendelige
-ning at de til sammen udgør
verden. Da billedet er til stede i
verden er en af disse mange forskellige
ting som udgør den, er det altså
ikke adskilt og kan ikke være det
fra ~~den~~ verden. Det er et objekt
som alle andre, men er det et
særligt objekt? Det er her ikke
spørgsmålet om der er et vord-
-fuldere objekt end andre, men om
der kan være egenskaber som det er
ene om? Det er ikke alene til-
-le det som er synligt det gælder
hele verden, men billedet er ene
om at være opstået ude i verden

med ~~for~~ dette formål for dje.
Dette er dels særlige fra alle andre
~~synlige~~ genstandes adskillende egenskab
at det som sin centrale funktion
kan har dette ene mål. Det skal
meddele sig udebtellende gennem
hvad de kan ses.
De allerfleste andre genstande i verden
som er visuelt perceptible har over-
vejende andre egenskaber som er
væsentligere og overvejende deres visua-
litet.
Min helt private konklusion kan
derfor vanskeligt blive en anden end
den: hvad der i et lillede henviser
til andre fenomener (f.eks. intellekt-
uelle) end hvad djet opfulgte er
lillede medkomme. det er en
Tg kan meget vel se at det er en
klar konklusion at drage da den
læse fører til at der lægges over-
drevet vægt på sansningen, hvornår
på at der fra malingen/farven og
dens bemalingsstruktur udgår en
til det magiske opvækkende påvirk-
ningsstrøm til bestanden, at se
den visuelle perception har en
magt, der adskiller den fra andre
visuelle perceptioner. I værste fald
kan dette føre til den zone deforma-
-tive skønheds dypelse. På den
anden side er Tg ikke ubiløselig

fl. af de der forholdes sig som
mel Bochner sig. om Malevich:
There is an order of thought which
is only visible.

Det er denne visuelle tanke der
skal være tilstede hvis man vil
undgå dekorativ skøn heds dyptælle
og impressionistiske sanselynd.

27-9-74,

Fandt nogle papplader som
var delt i en lodret dels symmetrisk
dels usymmetrisk fordeling i fem par-
tegender meget meget del på hinanden:
opnået - gråsort, lyslys blå - hvidblå,
violet sort - sort - a.s.v.
Det er nogle ting jeg havde i forvejen
og som jeg faktisk helt havde glemt.
Men ved opsynet fik jeg dem igen de
mig uendelig æstetiske i det is. lys som
er "smagt" lidt for meget på denne
minimale værdi og nuance forstæl mel-
-lem de to farver. Ikke at jeg vil
underkende farverne, men de dukker
sig for meget om sig selv alene opvæn-
-de det smukke indsyn til en uende-
-lighed af oplysningerne var i dem over